

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

Մշ. Ն: 21

ԳԸԶԼԱՐԸՆ

ԹԱԼԻՄ ՈՒ ԹԵՐՊԻՅԵՍԻ

2 004

417-ԱՀ

(475)

284

ԳԼԶԼԱՐԸՆ

ԹԱԼԻՄ ՈՒ ԹԵՐՊԻՅԵՍԻ

ԻՍԹԱՆՊՈԼ

ՄԱԹՊԱ՝Ա. Ի ԱՐԱՄԵԱՆ

—
1880

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՐԹԱԳՐԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՐԹԱԳՐԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

38141-67

ԳԸԶԼԱՐԸՆ

ԹԱԼԻՄ ՈՒ ԹԵՐՊԻՅԵՍԻ

Մէմլէքէթին հէր թարաֆընտան, «Մէտէնլէթ մէյտանընտա թէրազգի էթմէմիզ լազըմ տըր» «Պիր ան էվլէլ էվրօփա միլլէթլէրինին տէրէճէսինէ վա սըլ օլալըմ» սէտալարը կէլիյօր, հէմ տէ պիրազ իլմի ճէպը ետ իլմի հէնտէսէ պիրազ տա էճնէպի լի սան վէ մուսիգա պիլմէք մէտէնլէթ զանն օլունու յօր, Տիւշլանմէյօրուզ քի եալընըզ իլմ թահպիլի ին սանը մէտէնի վէ մէսուտ գըլմազ, էվրօփանըն թէր ազգիսի պին սէնէլքէ էմէք սէմէրէսի օլուպ պիգիմ իչլան հէման օլ տէրէճէ թէրազգի պիրտէն հաաըլ օլամազ, Պէօյլէ պիր մէմուլ պաշընա պէօյլէք պիր շարիգա գօյուպ, «Պէնի պէօյլէք առէմ պիլ» տէյէն պիր չօճուզըն մուամէլէսի, վէ եալստ թէմէլ թաշ լարընըր դօմազսըզըն տամտան պաշայարազ էվ պի նա էթմէյի տիւշլանէն պիր միմարըն հարէքէթի կի պի պիր շէյ օլուր: Թէրազգի էսասի շէյլէրի թէրք էտիպ սալթ սուրէթի զահիրէտէ պաշգա մէմլէքէթլէ-

րին էօրնէյինէ իմթիսալ էթմէքլէ հասըլ օլմազ, պի-
 զէ լազըմ օլան չէյ հագիղի թալիմ ու թէրպլյէ տիր :
 Պու մէրամա վասըլ օլմագ իչիւն աթիտէքի իքի մու-
 հիմմ նօգթայա տիգգաթ օլունմալը տըր : էվվէլա
 էյի լէեհէլ գօմագ, սանիյէն էյի պէնա էլթէտ, եանէ սահէհ
 լէեքպէյէ նէ օլաըղընը Ֆէհմ էրեպ անա մալէտ օլմազա սայ ու
 «էպաթի էլթէտ լազըմ արը :

Թէմէլ գօմագըլգտան պահսը թէրք իլէ սահիհ
 թէրպլյէ նէ օլաըղընը թէֆթիլ էտէլիմ : Պիր սէյ-
 յահ, «Պէնի կիւզէլ վաթանըմա կէօթիւր, ա՛հ վա-
 թանըմըն սէրայլարը, պաղչէլէրի, շատրէվանլարը .
 պէնի պիր ան էվվէլ օրանըն սաատէթիւնէ եէթիլ-
 տիր» տէյէրէք իսքէլէյէ կիտիպ՝ կէմիլէրին պիրինէ
 պինտէ, Փագաթ կէմիլճիյէ նէրէյէ կիտէճէյինի խա-
 պէր վէրմէզաէ, վաթանընա եէթիլչէմէյէճէյի պէ-
 տիհի օլաըղը կիպի, պիզ տախի սահիհ թէրպլյէ
 վէ թալիմին նէ օլաըղընը պիլմէյէրէք անը թահսի-
 լէ գալգըլըրսագ, թէրագգիւնին երեզիւնիւ պիլէ
 կէօրէմէյէճէյիմիզ կիւն կիպի աչիքեար տըր :

Թալիմ ու թէրպլյէնին ասըլ մանաօղ Ֆիքրին
 գուվվէթ վէ իսթիտատլարընը թէնվիր վէ թագվյէ
 էթմէք վէ իւմ թահսիլ էյլէմէք օլուպ, սօնկրաքի
 խոսուս հէր նէ գատար մուհիմմ իսէ տէ, միւթա-
 խո մուսալլուկէր իլքինէ եանի իւմ թահսիլինտէն իսէ
 Ֆիքրին թէնվիրինէ զլյատէ էհէմիլյէթ վէրմէլի
 տիրլէր, չէօյլէ քի թալիմ ու թէրպլյէտէն պաշըլ
 մագսէտ պէյնէ եա զիհնէ ալապիլտիլի գատար մա-
 լուամթ աօլաուրմագ օլմալըպ, տահա զլյատէ զիհ-
 նի աշմագ վէ իլլէթմէք տիր, վէ խօճալարըն շա-
 յիրտանա աշըրը տէրէճէ մալուամթ քէսպ էթտիր :

մէք հավէսի մէգըրուր մագսէտէ չօգ տէֆա մուզիրը
 օլմուշ օլաըղը մալուամ տըր :

Թալիմ ու թէրպլյէտէն մագսէտ զիհնի իլլէթմէք
 օլաուգճա զիհնի նիզալիէ իլլէմէյէ ալըլալըրան հէր
 հանկը վասիթա թէրպլյէ իչիւն պիր թարիգ ու թէտ-
 պիր ատտ օլունմալը տըր . պինտէն ալլէյն օգուամագ
 հէր նէ գատար պաշըլ թէտպիրլէրտէն իսէ տէ, եա-
 լընըլ թէտպիր պու օլմալըպ զիհն սաիր եօլլար իլէ
 տախի թալիմ օլունապիրի : Իմտի սահիհ թալիմ ու
 թէրպլյէ զիհնի, վիւճուտի վէ ինսանըն ճէմի գուվ-
 վէլէրինի կէօրէպիլլէճէլէրի լըլգմէթլըն միւսախո
 եախօտ պուլունճաճալարը հալէ մուվաֆըզ գըլան
 թէրպլյէ օլուպ ատէմի հագիգի ատէմ էտէր :

Ումուսի թալիմ ու թէրպլյէ հագգընտա մուգատ-
 տէմէ օլարագ պու գատարը քեաֆի սայարագ ասըլ
 մատտէմիզէ կէչէլիմ :

Տաուտ մէճագ ու իսթիարէ թապիրաթը իլէ մէզ-
 քիւր մատտէնին էհէմիլյէթիւնի իմա էյլէյիպ, «Գըզ-
 լարըմըլ սէրայ պինասը իչիւն օլուլմուշ քէօչէ ամուտ-
 լարը կիպի օլալար» (Մէզ. Ճիւր. 12) տէմիլ տիր :
 Ամուտլար սէրայլարտա նէ՛ կիւզէլ վարլարլար : Ամ-
 մա տահա տալլարտա վէ չալըլար արասընտա իքէն
 նիչիւն էօյլէ բուչէն տէյիլլէր : Նէ ֆարգ վար : Օլ
 վագըթտա տախի մէրմէր իտիլէր, պինտա տախի
 մէրմէր տիրլէր : էվվէթ, չօգ Փարգ վար, մէրմէր մու-
 գատտէմա պիլիմիպ վէ թաալագ պիր գայա իտի .
 չիմտի օլուլմուշ պիր ամուտ տըր : Տաուտ գըլլարըմըլ
 պէօյլէ օլալար տէմէքլէ թալիմ ու թէրպլյէ աւլէրի
 գապա վէ թաալագ հալլէրինտէն եօնուլմուշ ամուտ
 կիպի վարագ պիր հալէ կէթիւրմէլի տէմէք իսթէյօր :

Իմտի գըզլարըն թալիմ ու թէրպոյնսինի իճապ էտէն խոսուսլարը նազարը տիգգաթա ալալըմ :

1. Գըզլարըն թալիմ ու թէրպոյնսինի պուստան էվվէլ էհէմսլէթ վէրիլմէտլի իչիւն անա շիմտի զիյատէ տիգգաթ օլունմալը տըր : Ալէստէվլէն էքսիք օլան շէյլէրի իքմալ իչիւն զիյատէ էմէք վէրիլիր : Մէսէլա , զաիֆ չօճուղա վալիտէսի զիյատէ մուգոյյէտ օլուր . խասթա օլանա տօսթլարը տաճա զիյատէ նազարը սիյանէթ իլէ պագարլար , շէոյլէ քի հէր հանկը խոսուստա նօգասնիյէթ վար իսէ , օլ նօգասնիյէթի տօլտուրմաղա սայ ու զայրէթ էյլէմէք ումուսի պիր գաիտէ տիր : Գըզլարըմը մէմէքէթլէրին էքսէրիսինտէ թալիմ ու թէրպոյնտէն մահրում գալըջլար , եախօա օնլարըն թալիմ ու թէրպոյնսի իչիւն իսթիմալ օլունան շարէլէր փէք նագիս օլուպ , անլէրի թալիմ էտէն խօճալար էէքսիկէրինէ մուխալիֆ ուսուլար իսթիմալ էաէյօրլար : Իմտի , պէոյլէ ումուսէն իհմալ օլունան մուհիմմ պիր իչի իսլահ ու իքմալ իչիւն ճիւմէնին ճէհա ու զայրէթի լազըմ տըր :

2. Գըզլար տախի ինսան օլտըգլարը իչիւն թալիմ ու թէրպոյնէյէ միւհթաճ տըրլար : Պու խոսուսա ճիւմլէյէ մալումիսէ տէ , եազըգ քի չօգ տէֆա ունուտուրմագտա տըր : Նէ սէպէպ վար քի օլլանլար մունթագամ մէքթէպլէրտէ թալիմ ու թէրպոյն օլունուր իքէն , գըզլար տէօրթ տիվար արասընտա գափանըպ ճահիլ վէ թէրպոյնսիլգ գալընլար : Նիչիւն զէվճէ իլմ վէ քիթապէթտէն քէսպի սէֆա ու լէզզէթ էատէր իքէն , զէվճէսի անլէրտէն մահրում պուստուսուս . նիչիւն պիրատէր իսթէտլի սէնասթը էյօրէնմէյէ վագըթ վէ վարա սարֆ էտէր իքէն ,

հէմիրէսի գուրու վէ լաշէյ հիւքմիւնտէ օլան իչ իլէ մէշուլ օլտուս , եա տա հիչ պիր իչ իլէ մէշուլ օլմայարագ պօլ սէօհպէթլէ վէ նարիլիլէ իչմէքլէ վագթընը թէլէֆ էթսին : Նէ տիր սէպէպի քի , սահիպի պէյթ Ալլահըն քէլամընը գրաաթ վէ սնտէն տէրին Ֆիքրէր իլարաճ էտէր իքէն , զէվճէսի վէ գըզլարը անտէն մահրում օլուպ բուհանի զուլմէթտէ եաշասընլար : էրքէյին ճանը վար տա գարընըն ճանը եօ՞գ մը . պիրինին ագլը վար տա օլ պիրինին եօ՞գ մը . պիրի քէօթիւ եա էյի տիւնեատա նէ թէէսիր պրագաճագ իսէ , օլ պիրի հէման օլ գատար վէ տաճա զիյատէ թէէսիր պրագամայօր մը :

3. Ինսան նէվնին թէրագգի վէ թէգատտիւմինտէ նիսա թաիֆէսինին զանն օլունտըզընտան զիյատէ թէէսիրի օլտըլը իչիւն գըզլարըն թալիմինէ էհէմսլէթ վէրիլմէլի տիր : էրքէքլէր իւզէրինէ պիլէ օն եաշընա գատար չօգճա թէսսիր էտէն քիմ տիր . անլէրին վալիտէլէրի տէյիլ մի : Գուրուըն միւթէվասըթթատէ պիւթիւն քիլիսէնին հիւրմէթ վէ իպատէթինէ մագհար օլան Մէրեէմ պիր գատըն տէյիլ մի իտի , վէ գավալիէրլէրի րէգապէթէ վէ սէֆէրէ գալտըրսնլար նիսալար տէյիլ մի իտի :

4. Հէր նէ գատար օլլանլարա լազըմ օլտըլը տէրէճէտէ գըզլարա տախի թալիմ ու թէրպոյն լազըմ իալիլինի իտաիա էտէր իսէք տէ , իքիսինին տախի թալիմ ու թէրպոյնսինին նէվի պիր օլտուս տէմէք իսթէմէզիլ : Պու իքի ճինսին թապիաթ վէ մէշուլլէթի ֆարգլը օլտըլը կիպիլ , թալիմ ու թէրպոյնլէրի տէ ֆարգլը օլմալը տըր :

էվվէլա , գըզլարա էվ իտարէսի , եանի սըհհաթա

եարայան թատմար հազըրլամաղը վէ եագըըզըը
 էսվապ պիշիպ տիքմէյի էյըրէնմէք լազըմ տըր , զի-
 րա ագըը քէսքին , կէօղլէրի աչըգ վէ էլլէրի մահիր
 օլմայան պիր գըզ քէնտի իւգէրինէ միւխթէլիֆ իշ-
 լէր տիւշտիւյիւնտէ էվ իտարէսինտէ աճիզ գալըպ
 Փամիլէանըն շիրագէսի պօզուլաճագ տըր : Պուն-
 տան մատա պիր գատըն զէվճի իլէ պէրապէր Ալլա-
 հըն աճաիպ իշլէրինի միւշահէտէ էտիպ մահզուզ
 օլապիլմէսի իշիւն իւլումի թապիլյէյէ տախի պազը
 տէրէճէ սշինա օլտա կէրէք տիր : Եազը եազմագ ,
 րէամչըզմագ վէ մուտիգա չալմագ էլ հիւնէրլէրի տախի-
 րէսինտէն սայըլըպ սահիհ թալիմ ու թէրպիլյէնին
 միւհիմմ շիւպէլէրինտէն տիր : Թէրպիլյէնին տահա
 միւհիմմ պիր շիւպէսի օլըպ անը տախի սըրասընտա
 պէյան էտէճէյիզ :

Սանիյէն , գուվլէի միւտրիքէնին վէ գուվլէի միւ-
 թէխայիլէնին վէ իտարէ գուվլէսինին թալիմ ու
 թէրպիլյէսի լազըմ տըր : Գուվլէի միւտրիքէյի թէր-
 պիլյէ էյլէմէյէ հանկը նէվ իլմին միւսաիտ օլտըզը
 միւտէրրիսլէր թարաֆընտան թահգիզ էտիլմէլի ,
 վէ պու պապտէ խայը ճէհա վէ ղայրէթ սարֆ
 օլընմալը տըր : Լաքին թալիմ ու թէրպիլյէյի եա-
 րընըզ գուվլէի միւտրիքէյէ հասր էթմէք մուխա-
 թարալը տըր : Վագա իմ թահսիլի ինսանա Փախի-
 տէլի տիր , լաքին սաիր միւհիմմ շէյլէրի իհմալ ի-
 լէ եալընըզ գուվլէի միւտրիքէճէ թալիմ կէօրմիւշ
 օլան քիմիէ քէնտինի հէր ըիւզկեսարտան սալլանան
 տիւմէնաիզ պիր կէմի հալինէ վագ էտէր . ամմա
 գուվլէի միւտրիքէ սաիր գուվլէլէր իլէ պիրլիքտէ
 թալիմ ու թէրպիլյէ օլընուր իսէ , ինսանը , կէրէք

զիւքիւր օլտուն կէրէք նիսա , էն ալա պիր մէվլէի
 վասըլ էտէր : Գուվլէի միւթէխայիլէ տախի ին-
 սանըն ալի գուվլէի թլէրինտէն պիրի օլըպ սահի-
 պինէ մէնֆասաթըր եա մազարաթըր օլմասը թալիմ
 ու թէրպիլյէ օլընուպ օլընմամասընա մէնութ տըր :
 Պու գուվլէ թապիլի հալինտէ իքէն պիլէ քէսքին
 օլտա տա , եինէ թալիմ օլտնմագ իսէ , եասանի մէ-
 շէ կիպի հիւսնի էնտամտան մահրում օլարագ ախէր
 էյի խասսիլէթլէրի պիլէ պասըպ պօղար , ֆագաթ
 թէրպիլյէ օլընտուգտան սօնիրա պօյանըն րէսմ-
 լէրէ րէֆլագ վէրտիլի միսիլիւ ագըն սաիր գուվ-
 վէթլէրինի իհեա վէ թէգէին էյլէր : Իրատէ իսէ
 ագըն տիւմէնճիսի օլտըղընտան ագըլ կէմիսինի ի-
 տարէ էտէճէք տէրէճէտէ մէհարէթի օլմատըզը
 հալտէ կէմի պիր գազայա օլարա , լաքին իրատէ
 կիւզէլճէ թալիմ ու թէրպիլյէ օլընուր իսէ , ինսա-
 նըն ճէմի գուվլէի թլէրինի թահթըր զապթընա ալըպ
 անլէրի քէօթիւ խուլարըն թէէսիրի հիւքմիւնտէն
 ազատ էտէր : Իմտի պու գուվլէնին տախի թալիմ
 ու թէրպիլյէսի վաճիպ տիր : Վլիճտան հագգը վէ
 նահագգը թէֆրիք էտիպ հագգը թահսին վէ
 նահագգը թագիր ու թագպիհ էտէն պիր գուվլէթ
 օլըպ հէր հալտէ պոնու տա թալիմ վէ թէրպիլյէ
 էթմէմիզ Փարզ տըր , զիրա պու գուվլէնին թէնվիր
 օլընմամասըր ատէմին հէլաք վէ խարապիլյէթլի
 մուճիպ տիր : շէհապ վէ Գըհաթը վէ Գըլի-վէլի վէ
 կէպէլիէրին մահընը օլմագ կիպի չօգճա գըզլարա
 մախսուս օլան պիր թագըմ խասսիլէթլէրին թէք-
 սիր ու թէվթիրի տախի ղայէթ միւհիմմ օլըպ պոն-
 լարտան մահրում օլարագ օգումուշ օլան պիր գըզ

Թալիմ ու թէրպոյեանքն քիւլիյէն պէրի տիր տէսէք ճարիզ տիր :

Գրգլարըն թալիմ ու թէրպոյեանի իշխւն պէոյլէ տիգգաթ վէ իհթիմամ լազըմ իսէ տէ, շու տա մալլամ տիր քի տաիրէսի վասի վէ շայիրտանը քէսիր օլան պէոյիւք մէքթէպլէրտէ հքսէրիյա տիգգաթ օլունան խուսուս գուզվէի միւտրիքէնին թալիմի օլուպ, պէոյլէ մէքթէպլէրտէ խօճալարըն հէր պիր շայիրտին գուզվէլէրինին թալիմ ու թէրպոյեանիէ այրըճա պագմաղա վազթը օլամաղ . շէոյլէ քի պու խուսուսլարա պագարագ, գըզլար իշխւն տաիրէսի փէք կէնիշ մէքթէպլէր արղուլանճագ շէլէր տէյիւ տիր : Պունուն իշխւն գըզլարըն սայըսը եէթմիշտէն աղ օլան մէքթէպլէրտէ, եա տա փէտէրլէրինին հալը միւսաատէ հատէր իսէ հվտէ տիրայէթիլ վէ միւսթաիտ խօճալար վասիթասիյլէ թալիմ օլունմալարընը տահա զլյատէ թէրճիհ վէ թահսին էտէրիզ :

Վէլ հասըլ, գըզլարը լայըգը վէճկէ թալիմ ու թէրպոյեանէ հտէլիմ : Պիզ պիլուր գապլարը տիգգաթ իլէ սագլատըղըմըզ հալտէ նա՛սըլ օլուր քի էն նագիք վէ գըյմէթիլ ճէվահիրլէրիմիզ օլան գըզլարըմըզըն թէրպոյեանի իմալ հտէրիզ : Պինա եափմագտա նէ՛ ալիմ հիւնէր լազըմ տըր : Իմտի էյի թէմէլլէր գօյարագ մունթագամ պիր պինա եափմաղա սայ հտէլիմ : էյ վալիտէյն, գըզլարընըզ էօյլէ թալիմ հտինիզ քի « սէրսայ պինասը իշխւն օյուլմուշ քէօշէ ամուտարը կիպի օլալար » :

Էվվէլէի սահիֆէլէրտէ գըզլարըն թալիմ ու թէրպոյեանիտէ շայանը տիգգաթ օլան պազը խուսուս-

լար զիքը օլունսու . շիմտի իսէ մատտէի մէզքիւրէյի պիր աղ տահա թաֆսիլ էտէլիմ :

Էվվէլա, գըզլարըն մուալլիմ վէ վալիտէլէրինին աղիմ մէսուլլէթ թահթընտա օլտըզլարընը նագարը տիգգաթա ալալըմ : Գրգլար հէր էօրնէյէ թէզ իմթիսալ էյլէտիքլէրինտէն անլէրին թալիմ ու թէրպոյեանիէ նագիր օլանլար աղըր մէսուլլէթ թահթընտա տըրլար : Ֆիքրիմիզ շէոյլէ պիր էօրնէք իլէ պէլէլ տահա էյի անկալալըլըր Պիլֆարզ, պիր տէմիր ֆապրիգասըլէ պիր պիլուր ֆապրիգասընըն իլլէրինի նագարը տիգգաթա ալալըմ : Իքիսինտէ տէ աղիմ հիւնէր լազըմ տըր, լաքին պիլուր ֆապրիգասընտա նէզաքէթ վէ տիգգաթ իլէ իպրաղ օլունան մարիֆէթ տէմիր ֆապրիգասընտա գուզվէթ վէ զօր իլէ իսթիմալ օլունան մարիֆէթտէն նէ՛ գատար ֆարզը տըր : Պունտան մատա իսթիմալ օլունան ալալ վէ վէսալիթ տալի փէք ֆարզը տըր, շիւնքի տէմիր իշխւն իսթիմալ օլունան պիր ալլէթ պիլուր իշխւն իսթիմալ օլունաճագ օլա, անը էզիպ թէլէֆ էտէր, վէ եինէ տէմիրճիլէր պիլուր ֆապրիգասընտա վէ պիլուրճիլէր տէմիր ֆապրիգասընտա էյի իլլէյէմէզլէր : Պէօյլէ տէ ճիւմլէ մուալլիմլէր ֆապրիգա ամէլէսի կիպի օլուպ ինսանըն ճանընը վէ ազընը թէրթիպ ու թանգիմէ գօյան աղիմ ուսթատըր տըր, լաքին թալիմ էյլէտիքլէրի թաիֆէյէ կէօրէ ալալ վէ վասիթալար իսթիմալ էթմէլի տիրլէր : Պիլուր վէ տէմիր եէքտիկէրինտէն ֆարզը օլտուգլարը միսիլիւ ինսանլար տալի թապիաթ ճիհէթիլլէ պիրի պիրինտէն ֆարզը տըրլար, վէ զիքիւր թաիֆէսինի էյի թալիմ էտէն պիր մուալլիմ

հէր հալտէ նիսա թաիֆէսինի տախի թէրպլյէ է-
 տէպիլըր տէնիլէմէզ : Եախօտ օղլանլարըն թալիմ ու
 թէրպլյէսի իչիւն իսթիմալ օլունան վէսաիթ պիզ-
 զարուր գըզլարըն թէրպլյէսի իչիւն իսթիմալ օլուն-
 մագ լազըմ կէտիլինտէ պարի անլէրին թապլիաթը-
 նա ուշտուրուլմալը տըր : Տէմիրի թազեիգ էթտիլին
 գատար պիլլըրը թազեիգ էթմէ, օլմայա քի գըրասըն :
 Էվլէլէի պիր սահիֆէտէ հիճապ, մէրհամէթ վէ
 միւրիւվէթտէն մահրում օլան պիր օգուսուզ գըզըն
 պիլէ սահիհ թէրպլյէտէն պիպէհրէ օլտըզը զիքը օ-
 լունտու : Անա իլավէթէն տէրիզ քի, թալիմ ու
 թէրպլյէտէ օլ սըֆաթլարա խալէլ վէրմէքտէն սա-
 գընտըգտան մատա անլէրին թագվլյէ ու թէրագ-
 գիսինէ սայ էլլէմէք տախի լազըմ տըր : Հիճապ
 էօլէ պիր սըֆաթ տըր քի սահիպիին հէրքէսլէ
 իսթիլաթտան իհթիրազ էթտիրտիլի կիպի ալալազի
 պօզուգըգտան տախի պէրի թութար : Հիճապ ճա-
 նըն հէփ հասսէլէրինին պէքճիսի վէ հաֆըզը օլուպ
 եալընըզ թալիմ իլէ թահսիլ օլունամազ, ֆագաթ
 միւսթաիտ խօճա եա վալիտէյնին ճէհաի իլէ քէսալի
 գոււվէթ էտէր, վէ մահճուպ չօճուգլարտա կէօ-
 րիւլէն գաշմաղըգ վէ սաիրէ կիպի հալէր իֆֆէթ
 վէ իսմէթէ թահվիլ օլունուր, վէ խաֆիֆիլէ էէրի-
 նէ ագլ ու տիրայէթ կէչէր : Մէգըիւր սըֆաթըն
 թալիմ ու թէրպլյէսի քիթապլար գըրաթը իլէ օլ-
 մայըպ մուալլիմին ագլ ու տիրայէթինէ մէրպութ
 տուր, վէ հէր խօճա գըզլարըն թալիմ ու թէրպլի-
 յէսինտէ պու սըֆաթա խալէլ վէրմէմէյէ տիգգաթ
 էլլէմէլի տիր : Շէֆգաթ վէ մէրհամէթ սըֆաթը
 հասէնէտէն օլուպ պու սըֆաթա մալլէք օլան քիմ-

սէ սաիրլէրին մէնֆաաթընը արար վէ քիմսէյի ին-
 ճիթմէք իսթէմէզ : Մէգըիւր սըֆաթ նէվի ինսա-
 նա մախսուս իսէ տէ, տահա զլյատէ թաիֆէի նիսա-
 տա կէօրիւլէն պիր սըֆաթ օլուպ, պու սըֆաթա
 խալէլ վէրէն պիր թէրպլյէ թէրպլյէ տէյիլ տիր :
 Պունտան մատա օլ սըֆաթըն թագվլյէ ու թէ-
 րագգիսինէ միւնասիպ չարէլէր իսթիմալ օլունաա
 կէրէք տիր : Գըզլարըն թէրպլյէսինտէ հիւսնի հա-
 րէքէթէ, հիւսնի քէլամա վէ հիւսնի գըլաֆէթէ
 զլյատէ էհիմվլյէթ վէրիլմէլի տիր : Պու հէր նէվ
 թալիմտէ տիգգաթա շայան պիր խուսուս իսէ տէ,
 գըզլարընքինտէ տահա զլյատէ տիր, վալիտէլէր
 վէ մուալլիլէր տիգգաթ էթտինլէր քի գըզլար գա-
 պա թապլրաթ իսթիմալընտան իճթինապ էտիպ
 քէմալը նէգաքէթ ու էտէպ իլէ գօնուշընլար : Տիւ-
 յիւն վէ զլյաֆէթլէրտէ կիւլէլ էլպիսէլէր լապիս օ-
 լուպ տա էվտէ հէր զլյնէթտէն սօյունմըլ օլմասըն-
 լար, վէ եըրթըգ վէ քիրլի էսվապ կիլինիտ սաշլարը
 տարանմամըլ պուլունմասընլար : միւնասէպէթսիզ
 հէյէթ վէ վազլյէթլէրէ ալըլմասընլար : Պիւա շիւպ-
 հէ ճանֆէս վէ գատիֆէ կլյինէն եախօտ էլմաս վէ
 ինճուլէր թողընանլար սահիհ թէրպլյէյէ մալիք
 տիրլէր տէմէք իսթէմէյօրուզ : Պու կիպի շէյլէր
 թէրպլյէնին շարթը օլմայըպ ալէսսէվլյէ ճահիլ վէ
 թէրպլյէսիգ թաիֆէլէրտէ պուլունուցօր : Տէտիլիմիզ
 թէրպլյէյէ մալիք պիր գըզ չիթ կիպի ուճուզ շէյ-
 լէրտէն պիլէ ճահիլ պիր գըզըն ճանֆէս վէ գա-
 տիֆէ իլէ էտէպիլէճէյնտէն տահա միւնասիպ վէ
 կիւլէլ էլպիսէ թէրթիպ էտէպիլիլի : Գըզլար հիւսն
 եալընըզ ալթուն վէ ալըր էլպիսէտէ տիր գանն էթ-

մէսինլէր : Ագլըն հիւանդանոցն մահրում իքէն , ա-
 ղըր էլլիսէ կլինմէք իլէ հագրգի հիւանէ նախ օ-
 ւանաղար : Գրալիչա միսիւն միւլէսպլէս վէ միւ-
 քէյէն Փագաթ հիւանի հարէքէթտէն վէ նէգա-
 քէթտէն մահրում օլան գըզ էն չիրքին գըզ տըր :
 Օլ գըզ ալթուն վէ ինճուլէր թագընմըզ օլտուղու
 հալտէ էվլինի էշեասը պիլէ օլմայան պիր տիվանէ
 գարըյա պէնգէր : էյ հէմըրէլէրիմ , պօզ զլյնէթ
 փէշնէ տիւլէյինիզ , հալընըգա միւնասիպ էլլիսէ
 վէ զլյնէթէ գանասաթ էտիպ ագլըն վէ գալլին վէ
 րուհըն հիւանդանոց արայընըզ : Հէր նէ գատար գըզ-
 ւարըն թալիմ ու թէրպլյէսի իչիւն թութուլան մէս-
 ւէքէր միւլթէլիք վէ միւթէնէվլի իսէ տէ , քեաֆ-
 ֆէսինէ ախտ պաղը միւֆիտ իլթարաթըն արգընա
 կելիլիզ :

Գըզլարա էն էվլէլ տիգագաթ էթմէյի , եանի ֆի-
 քըլէրինի ույանըգ թութուպ խարիճի շէյէրի նա-
 դարա ալմաղը էյրէթմէլի տիր : Տիգագաթ էթմէք
 խասլէթի հասսէլէր վասիթասլյէ թագվլյէ օլըն-
 տըղը իչիւն կէօզէ կէօրիւնէն վէ գուլագ իլէ իլի-
 տիլէն նէսնէլէր անըն թագվլյէսինէ չարէ խթիմալ
 օլընմալը տըր : Պիր գըզ էթրաֆընասա պուլընան
 շէյէրէ տիգագաթ էթմէյի էյրէնտիքտէն սօնկրա ,
 խօճա եախօտ վալիտէ օնա վիւճուտին աղալէթլէրի-
 նի իրատէթ հիւքմիւ թահթընա կէթիլմէքլյի վէ
 ֆիքըրին գապիլէյէթլէրինի իչէթմէքլյի էյրէտէ-
 պիլեր :

Թալիմ ու թէրպլյէտէ իքինճի ատըմ տախի
 պիր գըզը էյրէնտիլինի էյի էյրէնմէսի իչիւն իհ-
 թիմամ վէ աիգագաթ էթմէյէ ալըշթըրմագ տըր :

եանի գըզա պիր իչի եարը թահսիլ էթմէյէ գա-
 նասաթ էթմէյիպ՝ անը քեախլէն թահսիլ էթմէ-
 տիքճէ թէրք էթմէմէյի էյրէթմէք տիր : Պու սլապ-
 տէ խօճա վէ վալիտէյն մէուլ տըր : վալիտէյն
 եախօտ խօճալար շայիրտի իհմալէ եախօտ իչի գա-
 պա պիր սուրէթտէ թութմաղա ալըշալըրըլար իսէ ,
 Փարիզլէրինտէն էն ալասընը իհմալ էթմիչ օլուրար ,
 չիւնքի իճրասը վաճիպ օլան հէր շէյին էն էյի սու-
 րէթտէ իճրասը լագըմ տըր :

Իւչիւնճիւ ատըմ գըզա ֆիքըրինի պիր նօզթայա
 ճէմ էթմէքլյի էյրէթմէք տիր : Ֆիքըրի թօփլայըպ՝
 հէման խթէտիլինտէ մախսուս պէր ճարդէյէ հասը
 էտէպիլմէք թագիլի պիր խասսէ օլմայըպ՝ թէրպլյէ
 իլէ թահսիլ օլընուր պիր խասլէթ տիր , վէ պիր
 գըզըն թէրագգիտի իչիւն պու խասլէթ մութլագա
 լագըմ տըր : Իմ թալիպի օլան պիր գըզ պու խաս-
 ւէթ վասիթասլյէ ֆիքըրինի պաղագա շէյէ վէրմէյիպ
 տէրին մատտէլէրին թէֆթիչիւնէ կիլիշիւր , Փագաթ
 պու խասլէթէ մալիք օլմայան պիր գըզըն իմ վէ
 քիթապէթ տախիէսինտէ կէրէյի կիպի իլէրլմէտի
 սալա միւքըն տէյիլ տիր : Պու խասլէթին թահսիլու
 թագվլյէսի չարէսի տախի ֆիքըրի գապթ էտիպ՝
 պէր տէվամ պիր մատտէ իւզէրինէ միւթալէա էթ-
 մէք օլտըղընտան շայիրտին թէնհա մահալտէ օգու-
 մագտան չօգ մէնֆասաթ քէսպ էտէճէյի պէտիհի
 տիր :

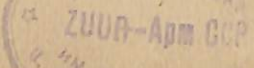
Սապըգա մուլթասարէն զիքըր էթտիլիմիզ պաղը
 խուսուտաթը թագաիլ էտէլիմ : Լիտան էյրէնմէք ,
 ճօղրաֆիա , իլմի նէպաթաթ , իլմի հէյէթ , իլմի
 քիմիա , իլմի թագագաթ իւլ արզ վէ սախրէ միսիլ-

լիւ ուղումը թապիւիէ, հէմ տէ իւմի հիտապ, իւմի
 ճէար, իւմի հէնտէսէ, վէ իւմի ախլադ, իւմի բուհը
 ինտանի, իւմի թէշրիհ վէ թէվարիւ թահսիւ էթմէք
 վէ էշար օգուամագ դուվէի միւտրիքէ վէ միւթէխայ-
 յիւլէյէ թագվիյէ վէրտիյի կիպի սէյյահաթըն տա-
 խի օլ գուվիւլէյէ թագվիյէթ վէրտիյի միւտիւլէմ
 տիր, Սապըգա գիքը օլընտըղը կիպի բէսմ չըգմագ
 վէ մուսիգա չալմագ տախի սահիհ թէրպիյէնի մու-
 հիմմ հօգթալարը տըր : Գուվիւլէի միւտրիքէյի թագ-
 վիյէ էտէն չարէլէրի իսթիմալ էյլէտիյիմիզտէ գուվ-
 վէի հաֆըղէյի տախի թագվիյէ էթմէքիւլի ունութ-
 մայալմ . զիրա պիր գըղըն տէրք էթտիյի մատտէ-
 լէրի Ֆիքրինտէ հըֆիզ էթմէսի լազմ տըր : Աղըն
 գուվիւլէթլէրինն տիւմէնճիսի մագամընտա օլան
 իրատէթիւն իսլահ ու թագվիյէսի օգուամագ իլէ օլմա-
 յըպ՝ անճագ պէտ խոյլարըն զապթը իլէ օլապիլիր :
 Պու պապտէ խօճանըն էտէճէյի անճագ շու գա-
 տար տըր, եանի շայիրտի ստիրլէրին իրատէթիւնէ թէ-
 արբուղ էթմէքտէն սագընտըրըպ տօղրու եօլա պիր
 Բահնիւմ հալինտէ պագը իշարէթլէր վէրմէք տիր :
 Վիճտանըն թէրպիյէսի տախի պագը տէրէճէ պուսա
 միւշապիւհ իսէ տէ, պու պապտէ խօճա ետ վալի-
 տէ մէսուլիյէթտէն քիւլլիյէն պէրի տէյիլ տիր : Գը-
 ղըն վիճտանը շէտիտ գանուկար ալթընա վազ օ-
 լընուպ ախտիլէրին բէյիւնէ էսիբ էտիլիր իսէ,
 թէզ գաիֆլէնիպ պօղըլուր, վէ հագգ եօլը կէօ-
 թէրէն պիր բահնիւմ օլմագտան իսէ զլյատէ
 կէվէյիպ սահիպի փուսուկար օլմայան կէմի միսիլ-
 լիւ գայալարա չարիբըլպ փարէլէնիր : Պու գուվ-
 վէնի թալիսի իչլան Ալլահըն քէլամընտան էյի պի-

22-14183
 3

եօլ օլամագ, վէ պու պապտէ խօճայա զլյատէ
 տիգգաթ էթմէք վէ ազլը տապրանմագ լազմ կէ-
 լիր, զիրա թալիմ ու թէրպիյէնի թէմէլի Ալլահըն
 գօրգուսու օլուպ պիր գըզա Ալլահըն գօրգուսու թա-
 լիմ էտիլմէգտէ, օնա վէրիլէն թէրպիյէ թէմէլի չիւ-
 բիւք պիր պինա օլուր : Պու տիւնեատա ախլագը
 հասէնէյէ վէ տիյանէթէ էն չօք զլյան վէրէն ա-
 տէմէր միւնէվիլի զամիրլէրի օլմայանլար օլաղըն-
 տան զամիրին թէնվիր վէ թալիմի մուհիմմ պիր
 մատտէ տիր : Պինաէն ալէյն մուալլիմ վէ վալիտէյն
 շէրիաթը իլահիյէյի վէ հագգը նահագգտան թէֆ-
 րիգ էթմէքիւլի թալիմ էթմէքտէ հիչ Ֆուրսաթ զայ
 էթմէմէլի տիրլէր :

Թալիմ ու թէրպիյէտէ իհմալ օլընան պիր խու-
 սուս եախօտ էտիլէն պիր գուսուր տախի շու տուր
 քի պագըլար ինտանտա քէնտիւնէ Ֆաիգ օլան պիր
 զաթա իլթիճա էթմէյէ պիր մէյլի թապիի պուլըն-
 տուղընու ունուտուպ, պու մէյլին թէրպիյէսիւնի իհ-
 մալ էտէրլէր : Պու մէյլ տախի էյի վէ տօղրու
 թէրպիյէ օլընմալը, եանի ինտանա հագգ Ալլահ թա-
 նըտըլմալը վէ հագգիգի թարիգ կէօթէրիլմէլի . չիւնքի
 պու մէյլ քէնտիլիւնէ պրագըլըր իսէ, ատէմ պօշ
 վէ պաթըլ իթիգատլարա զահիպ օլուպ՝ հագգիգի
 թէրպիյէտէն պախա գալըր : Իմաի պուսուսգ թէր-
 պիյէ թէքիլ թէրպիյէ ատտ օլընամագ : Մէգքիւր
 մէյլ զամիրտէն այը վէ զայրի պիր շէյ օլուպ չօք-
 լար պուսուս թալիմիւնի իհմալ էտէրէք զամիրի
 թէրպիյէյէ գալքըլըյօրլար իսէտէ, էմէքլէրի պօշ վէ
 նաֆիլէ օլույօր : Պու մէյլ ու իսթիատա տախի
 ֆիթապը մուգատտէս իլէ թէրպիյէ օլընուր : Իմ-

տի, էյ մուսալիմ վէ վալիտէյն, գըզլարընըզը թէր-
պլյէ էտէր իքէն, թէրպլյէնին պու էն մուհլիմմ
չիւպէսինի իհմալ էթմէյն . վիւճուտի վէ ագլը վէ
բուհու լայըզը վէճհլէ թալիմ էթմէյէ տիգգաթ էտին :

Նիսա թաիֆէսինին տախի ինսան օլուպ ագլա
մալիք օլտըզընտան թալիմ ու թէրպլյէյէ միւհթաճ
օլտըզընը զիքը էթմիշ օլտըզըմը կիպի շիմտի տա-
խի ախէր պիր ճիհէթտէն, եանի թաիֆէի մէգքիւ-
րէնին կէօրէճէյի խըզմէթ ճիհէթինտէն . պագարագ
օլ թաիֆէնին թալիմ ու թէրպլյէսի լագըմ օլտըզը-
նը թէֆթիշ էտէլիմ : Նիսվանըն իշի ալէլումում
չօճուգ պէօյիթմէք, խասթալարա պագմագ, էվին
թէրթիպ վէ ինթիզամընա նազարէթ էթմէք օլուպ
թաիֆէի մէգքիւրէտէն պիրի գօճայա վարմըշ օլ-
մագսա պլիէ, էինէ պու իշէր անըն իւզէրինտէ տիր :
Միլլէթին մուհաֆագասընա մէմուր թային օլունան
ասքէրլէրին թալիմի լիւզումիինի հէր քէս թաստիգ
էտէր իքէն պիր Փամիլեանըն իսթիրահաթ վէ մու-
հաֆագասընա մէմուր թային օլունաճագ օլան գըզ-
լարըն թալիմինին էլզէմլյէթի նիշիւն թաստիգ օլուն-
մասըն : Պունլարըն խըզմէթի ասքէրլէրին խըզմէ-
թինտէն տահա մուհլիմմ տէյիլ մի տիր : Սէնասթ
էօյրէնէն կէնճլէր սէնէլէրճէ շայիրտիք էթսինլէր,
եախօտ թիւճճար օլմագ իսթէյէնլէր թիճարէթ ու-
սուլլարընը էօյրէնմէք իշիւն պիր չօգ վագըթ վէ
զիհն սարֆ էթսինլէր տէ, պու տէրէճէ մուհլիմմ
իշ պաշընա կէչէճէք օլան գըզլար թալիմ ու թէր-
պլյէ օլունամասընլար մը :

Եալընըզ պիր գաշ գըզլարըն տէյիլ, պիւթիւն
միլլէթին գըզլարընըն թալիմ օլունմասը կէրէք տիր :

Պիր գաշ ալիմին իլմի իլէ թէքմիլ պիր մէմիէքէթ
խալահ օլունամաստըզը միսիլիւ, պիր գաշ գըզըն
թէրպլյէսի իլէ տախի նիսա թաիֆէսի էտնա հա-
լընտան գուրթուլուպ ալի պիր մէրթէպէյէ վասըլ
օլամագ : էքսէր էֆրատը ճէհալէթտէ օլան պիր
միլլէթտէ պուլունան պիր ալիմ արգատաշլարընտան
այրըլուպ էիւքսէք պիր տաղա չըգան սէյյահա
պէնզէր . տաղա չըգան սէյյահ հէր նէ գատար
խօշ մէնզարէլէր սէյր էտէրէք մահգուգ օլուր իսէ
տէ, արգատաշլարը իլէ իլիսթիլաթը օլմատըզընտան
անլէրէ պիր մէնֆատթը օլմագ : Պէօյլէ տէ ալիմ
իլէ ճահլիլին արասընտա ալիմ պիր մէսաֆէ օլուպ
պիրպիրինին էֆքեարընը էյիճէ աննամայըպ եէք-
տիկէրինտէն իսթիֆատէ էտէմէզլէր : Իմտի պիր
միլլէթին իսլահը հալը իշիւն օլ միլլէթի թէրքիւ
էտէն նիսա վէ զիւքիւր ճիւմիէ էֆրատըն պիրիլք-
տէ թալիմ ու թէրպլյէսի լագըմ վէ մուհլիմմ տիր :

Հագրիգի թէրպլյէյէ մալիք օլուպ հէմճինսի իշիւն
էօմիւր վէ վագըթ վէ հէր շէյլէրինի ֆէտաքեարա-
նէ սարֆ էթմիշ օլան գատընլար տիւնեայա նէ
պէօյիւք պէրէքէթ օլմուշլար տըր : Ամէրիգատա
տախիլի մուհարէպէ էնասաընտա նիչէ գատընլար
էվլէրինի, բահաթլարընը վէ հէր շէյլէրինի թէրք
էտէրէք կիտիպ խասթախանէլէրտէ սըգընթըլար չէ-
քէրէք խըտմէթ էթտիլէր : Ալմանխատա գատըն-
լար գըզլարըն թալիմ ու թէրպլյէսի իշիւն պիր
շիրքէթ թէշքիլ էտիպ տիւնեանըն հէր թարաֆըն-
տա, խասթախանէլէրտէ, կէթիլխանէլէրտէ, էտնա
վէ ալա խըտմէթլէրտէ իսթիլատամ օլունուպ պիշարէ
տէրտիմէնտլէրի թէսլյէ էթմէյէ մուգթէտիր գըզ-

լար թէտարիք էյլէտիլէր : Ինկիլթէրրանն զարպի սէվանիլինտէ դայէթ կիւզէլ պիր տիքիլի թաշ վար տըր : Մէզքիւր թաշ կրէյս Տարլինկ խամնտէ պիր գատընն զիքրի իչիւն տիքիլմիշ տիր : Միւմաիլէյնա գատըն Փուրթոււնատան չալգանան կէմիլէրի տէնիզ քէնարընտա վազը օլան քէնտի էվինտէն կէօրտիւլիւ կիպի սանտալա պինիպ քիւրէք չէքէրէք պիլզաթ անլէրին խոտաղնա եէթիչիւր վէ կէմիճիլէրի գուրթարըր խտի , պոււնոււն իչիւն զիքրի տաիմա պագի գալըյօր : Միսիա Սթօ Ախպար թուվմաս նամ քիթապը թէէլիֆ վէ նէշը էթմէսի իլէ ազիմ պիր թէէսիր պրագարագ Ամէրիգատա էօիւրլիյին լաղվընըն սէպէպլէրինտէն պիրի օլուու :

Իվի հէյէթ վէ իվի հէնտէսէտէ վէ շիր ու թէվարիս ինչատ ու թէէլիֆինտէ շէօհրէթ գազանմըլ օլան գատընլար եօ՞գ մու տուր : Քիթապը մուգատտէտէ տախի միւմին վէ խայրխահ գարըլարըն զիքրի միզ մը տըր : Ազիզ Օգոստինոսուն վալիտէսի Մօնիգանըն սապր , խման վէ մուհապլէթինի քիլիսէ թարիլինի օգոյսանլար պիլիւրլէր : Ճասըգ ամմա ալիմ օլընըն իպահը իչիւն միւմաիլէյնանըն ճէհտ ու տուու էյլէմէսի , Աֆրիգատան իթալիայա գատար օլընըն արաղնտան կիտիպ օրատա կէօզ եաղը վէ տուալար իլէ անըն իպահընա չալըմասը , վէ նիհալէթ օլընըն տիւնեանըն սէֆասընտան պիր սաստէթ հիսս էթմէյիպ սատտէթին ասըլ մէնպաինէ , եանի Քրիստոսա կէլմէսինէտէք ճէհտ էթմէսի նէ՛ կիւզէլ պիր էօրնէք տիր : Էյ Մօնիգա , խէլաս պուլմուշ օլանլար իլէ պէրտպեր Բապպըն վէճհինին նուրընտան նէ՛ գատար մահզուզ օլուրսըն : Հէի պու

գատընլար թալիմ ու թէրպլյէ օլոււմուշ գատընլար խտի : Էֆէնտիմիզին վալիտէսի Մարխամըն քէնտի աղուշը շէֆգաթընա իհալէ օլոււնան մաստմը կիւկիւզէլմէ թալիմ էյլէմէսի վէ օլըլ էլէմ շէքտիլինտէ քէնտինէ տիւզէն հիսսէյէ րագի օլուպ իւզէրինէ ալմասը տիւնեանըն սօսոււնա գատար զիքր օլոււմալյաճաճ մը : Միւմաիլէյնանըն վիէք ալիմ օլաղըր ինթիմալտէն տէյիլ իսէ տէ , թէրպլյէյի իտիլի մուհազգազ օլուպ , պոււնու Քիթապը մուգատտէստէն այէթ սէյլէմէսի իլէ տախի խապաթ էյլէտի :

Իմտի , էյ թալիմ ու թէրպլյէ օլոււմագտա օլան գըզլար , սիզէ վէրիլէն թալիմ ու թէրպլյէտէն նասըլ իսթիֆատէ էթմէքտէ օլուուղոււղու սիգգաթէտինիզ : Սիզին թալիմ ու թէրպլյէնիզ խուսուսոււնտա վալիտէյն վէ խօճալարընըլ մէսուլ իսէ տէ , սիզէ տախի սիօյիւք մէսուլլէթ վար տըր , շիւնքի էյի թալիմի պիլէ Փէնայա թահվիլ էտէպիլիւրսինիզ , եախօտ իհմալ ու թէքեասիւլ էտէրէք թալիմսիզ ու թէրպլյէսիզ գալըպ իւհտէնիզ տիւչէն վազիֆէյի իճրայէ զսյրի մուգթէտիր օլուրսոււնըլ : Պազըն քիմուալիլէրինիզին սայ ու զսյրէթլէրի պօշա կիթմէսին , վէ յուրըն նազըս պրագտըլը շէյլէրի սիզ իթմամ էյլէմէյէ ճէհտ էտին : Միւտտէթի էօմիւնիւզտէ զուհուր էտէն հէր վազաատան միւֆիտ տէրլէր ալմաղա , վէ հէր ֆուրսաթտան իսթիֆատէ էթմէյէ չալըլաղընըլ թաղտիրտէ էնճամ հագիզի շէհատէթնամէյի ալարագ սէմալի վաթանա տախիլ օլմաղա նալի օլուրսոււնուզ : Էօյէ իսէ կէօզիւմիւզիւ սէմալաթա տիքէրէք քալ , Ֆէր վէ բահահըլը թալիմ ու թէրպլյէյէ վէրէլիմ :

էյ մուսուլմաններ վէ վախտէլեր, մէսուլայէթ ալ-թընտա օլտըղընըզ սիզէ թէքարաղն իխթար էտէ-րիզ: Սիզ էրիմիչ տէմիրի վէ պիլուարու գալըդա տէօ-քիւսլ անտէն պիշիմիլ պիշիմիսիզ գապլար չըգարան տտէմէ միւշապիհ սինիզ: Պիլուար վէ տէմիր Փապ-րիգալարընտա մատէնլերի ալըպ էրիթտիքտէն սօնկ-րա էօյլէ եուսիլազ իքէն գալըպա տէօքէրլէր, վէ մատէնլէր սօղըտուգտա չըգարըրլար: Լաքին օնտան սօնկրա գապլար գալըպլարտան ալըքլարը պիշիմ-տէ գալըրլար: Սիզին ինթիմամընըզա թէպիմ օլու-նան գըզլար տախի եուսիլազ մատէնլէր կիսի սիգտէն ալաճագլարը թալիմ ու թէրպլայէ շէք ու պիշիմիստէ գալըրլար: Պու էճիլտէն միւսթագպէլտէ օնլարըն պուլուստճագլարը հալ ու խուսուսաթընա աղիմ մէսուլայէթիմիզ վար տըր: Իմտի գըզլարընըզըն թա-լիմ ու թէրպլայէսինէ էօյլէ տիգգաթ էտին քի սօնկ-րա օնլարըն հիւսնի հալ ու հարէքէթլէրինի կէօրէրէք րապպըն հուզըրօնտա մէսրուր վէ շազ օլսարընըզ:

Գըզլարըն ագիլ, ախլազի վէ ճիսմանի սուրէթտէ թալիմ ու թէրպլայէսինէ մէտար օլան պազը խուսուսա-թըզըլքը էյլէտիք: Շիստի թիւրքիստա Գրիսթիյանլար արասընտա նիսա թաիֆէսինին թէրագգիլիմէն մանի օլան պազը շէյլէրին պէյանընա կէլլիմ: Պու մա-նիլէր էօյլէ մանիլէր տիրլէր քի նիսվան թաիֆէ-սինի էտնա պիր մէրթէպէյէ վազ, վէ պու վէճհլէ պիւթիւն միլլէթի ագլճա վէ րուհճա վէ վիւճուտճա իզրար էյլէմէքտէ տիրլէր: էօյլէ մուզիրը վէ միւհլիք մանիլէր տիրլէր քի միլլէթին հայաթ ու ստատէթի-նէ սուր գաստ էտէն Ֆիրօնլար վէ Հէրօտէսլէր վար խտէ, պու մանիլէր անլէրի նախի մէրամ էտիպ մէս-

րուր գըլայօր, շիւնքի անլէրէ միլլէթին թախրիպի լչիւն պաշգա չարէլէր խթիմալընա հաճէթ պրագ-մայըպ, կէլին պիր թարաֆտա տուրուպ էքրասը միլլէթին եէքտիկէրինի թէլէֆ էյլէմէսինէ սէյր ու թէմաշա էտէլիմ տէմէլէրինէ Փուրսաթ վէրլայօր: Իշպու մանիլէր էքսէրլայ գատիմտէն գալըն ատէթ-լէր օլուպ միլլէթին պու հալը փիւրմէլալէ կէլ-մէսինի վէ շիմտի գալըգամամասընը միւճիպ օլան սէպէպլէրտէն սայըլսա սէզա տըր: Գըզլարըն լա-յըգը վէճհ իւզըրէ թէրպլայէսինէ մանի կէօսթէրէճէ-յիմիզ խաթալար ալէլուսուս վիւճուտ սըհհաթընա տօգանան շէյլէր խտէ տէ, վիւճուտին սըհհաթընտա գուսուր օլտուգտա, եախօտ պիր գըզըն գուպլէթի եէրինտէ օլմատըգճա ագլճա վէ ախլագճա կէրէյի կիսի թէրագգիլ էտէմէյէճէյի պէտիհի տիր, վէ պու գուսուրլար տէֆ էտիլմէտիքճէ միլլէթին մէ-տէնիլէթտէ վէ թալիմ ու թէրպլայէ մէյտանընտա իլէրլէմէսի մուհալ տըր:

Պիրինճի խաթա գըզլարըն վէ գարըլարըն միւնա-սէպէթսիզ թարգտա կիլիմէլէրի տիր: Նիշէ տէֆա գըզլար գըզըն սօղուգտա պաշլարընտա շիթտէն պիր եախըզ վէ եախօտ Հինտ պէզիտտէն պիր ճար, պէ-տէնլէրինտէ եալընըզ իփլիքտէն տօգուսա չիթ, պէզ վէ ալաճատան եափըլըն խաֆիթ էլպիտէ վէ ա-յագլարընտա եուֆգա չօրապ օլարագ կէզըրէր: Գըզլարըն վէ գարըլարըն պէօյլէ կիլիմէլէրինին սէ-պէպի աճէպա նք տիր: Ճագիրլէրին պու հալտէ պուլուսմալարընա Փագիրլիք սէպէպ սայըլսա պիլլէ, զէնկիմիլէրին եախօտ քիւփէ, ալթուս, ալատանըլք, կէրտանըլք, դապի, կիւմիւշ քէմէր վէ սախրէ թա-

գընմաղա մուգթէտիր օլանլարըն տախի սու հալտէ սուլունմաղարընա պաշգա սէպէպ արայըպ սու-
 լաճաղըզ : Ասըլ սէպէպ գըզլարըն սաղլամ վէ գուվ-
 վէթի օլմալարընա տիգգաթ էտիպ էհէմիլյէթ վէ-
 րիլմէմէսի տիր : Էն սաղլամ վէ սըհհաթը պէտէնի-
 յէսի միւքէմմէլ օլան զաթա պիլէ գըզըն Փանէլա
 վէ սաիր սղըր էսվապ կիլինմէք լազըմ իքէն, գըզ-
 լար մօտայա եախօտ ատէթէ իթթիպաէն գըլտա
 գըլամէթտէ պիւրիւնճիւք վէ չիթ կիպի ինճէ գու-
 մաշլարտան խաֆիֆ լիպտըլար կիլինիլըէր : Պու
 ասըն Ֆիրօն վէ Հէրօտէսլէրի միլէթլըրի գըր-
 մադ իչլին էրքէքլէրտէն սաշլամաղա չօգ լիւզըմ
 կէօրմէյիպ միլէթին վալիտէլըրի օլաճադ օլան գըզ-
 լարտան պէտէն թէլէֆ էթմէյի թէրճիհ էթմիլ-
 լէր տիր : Ինքեար օլունմաղ պիր քէյֆիլյէթ տիր քի՝
 նիսա թաիֆէսիինն ագլ ու վիւճուաճէ գաաֆիլյէթինի
 մուճիպ օլան սէպէպլէրին պիրիսի գըզլարըն մէզ-
 քիւր թարգտա կիլինմէյէ ալըլմալարը տըր :

Իքինճի խաթա էվլէրին պիչլիմիլզ վէ սըհհաթա
 մուզիրը պիր վազլյէթտէ օլմասը տըր : Շիւպէհսիզ
 պու սէօզիւմիւզ չօգլարա թուհաֆ կէօրիւնէճէք ,
 լաքին պիր իքի սիւալ իլէ մադստիմիլզի իչահ է-
 տէպիլիլըրի : Գըզլար վէ գարըլար վազըթլարընըն
 պէօյիւք գըլմընը նէրէտէ կէչլիրիլըր : Մութ-
 ալախտա : Գըզլար մութալախտա նէ էօյրէնիլըր :
 Մութալախտըն թիւթիւն իլէ գարարմըլ օլան տիրէք-
 լըրի վէ թաշլարը վէ խարապ օլան օճազլարը եէք-
 ավազ շու ճէվապը վէրէճէքլէր : Գապալըզ նազիք-
 լիքտէն, թիւթիւն թէնէֆֆիւսիւ թէմիլզ հալա թէ-
 նէֆֆիւսիւնտէն վէ էվի նէմնաք վէ չամուլըւ

թութմադ գուրու վէ թէմիլ թութմազըգտան
 էվլա օլտուզընու , վէ իչ իլէյէն էտնա օլտուզըն-
 տան էտնա հէյէթ ու գըլաֆէթտէ պուլունմադ
 կէրէք օլտուզընու էօյրէնիլըր : Պու նա՛սըլ թա-
 լիմ, վէ նէ՛ պէօյիւք խաթա : Ամնա գարըյա պու
 հալտէն տահա էյի պիր հալ եազըլմազ տէյէճէք-
 սինիլ : էօյլէ տէյիլ տիր : միւթէմէտտին մէմէքէթ-
 լըրտէ մէտէնի ատէմիլըր մութալալարընը գարըլա-
 րըն սըհհաթ ու իսթիրահաթընը հիսապա ալարադ
 թէմիլզ վէ պիչլիմիլ պիր թարղտա պինա էտէրիլըր,
 վէ պինաէն սլէյհ սաստէթի հալէ նաիլ տիրիլըր :
 Տիկէր պիր սիւալ իրաա էտէլիմ : Ջէնիլինիլըրին խա-
 նէլըրինտէ պիլէ սյըը եաթադ օտալարը վար մը՝ :
 Եօգ տըր : Սէպէպ, սէպէպի սօրար իտէք , ալա-
 ճաղըմըլ ճէվապ իւզէրինէ էրնէ շաշըպ թէաճճիւպ-
 տէ գալաճաղըզ : Հալ պէօյլէ օլտուգճա գըզլարը-
 մըզըն մէտէնիլյէթ , հիճապ վէ իսմէթ ճիհէթինճէ
 օլան թալիմ ու թէրպիլյէլըրինտէ գուսուր պու-
 լունմամասը մուհալ տըր : Ասըլ օթուրտուգլարը էվ-
 լըր տախի չօգ տէֆա պիչլիմիլզ , նիզամիլըլ վէ մու-
 հաֆազապըլ օլտըզընտան գըզըն թէնուր պաշըն-
 տա վէ եազըն կիւնէչլին հէրարէթի ալթընտա վա-
 գըթ վէ վիւճուա զայ էտէրէք գարը վէ գըզլար
 պիր կէօնէ թէրազգի էտէմէտիքտէն մատա կիւն-
 տէն կիւնէ էտնա օլմազըլա էիւզ թութմուզլար
 տըր :

Իւչլիւնճիւ պիր խաթա գըզլարըն տէրս ալտըզ-
 լարը օտալարըն միւֆէրրահ վէ շայիրտանըն ֆիլըրինէ
 մէտէնիլյէթ հազգընտա պիր թէսազվուր վէրմէյէ
 ոյլուն օլմատըգտան մատա էքսէրիսինն շայիրտա-

նըն ազլ ու վիւճուտինէ քիւլլյէն մուզիրը օլմադ տէրէճէսինտէ ֆէնա օլմալարը տըր : Իսթիսնա վար իսէ տէ, Թիւրքիանըն էքսէր Թարաֆլարընտա հալ պէօյլէ օլուպ պիր միլլէթին միւքէմմէլ մէքթէպ պիւնալարընա մալիք օլմանաը օլ միլլէթին միւսթագպէլտէ իհրազ էտէճէյի մէվգիէ տաիր հալը հազըրըն պախը էյլէտլի իւմիտլերի գօյու պուլուեթլար իլէ գափլամագտա վէ հիչ օլմազ իսէ շիւպհէ Թահթընա դօմագտա տըր : Պիր միմար եոււմազ Թաշ իւզէրինէ մէրմէր ամուտլէր իլէ գոււպլէ տիքէրսէ, անա ահմագ վէ պուտալա տէմէզ մյիյի : Իմտի մէտէնյէթ, հուրրլյէթ վէ Թէրագգիինն ազիմ հէյքէլինն ամուտլէրինն Թիւրքիատաքի մէքթէպլէր կիպի կէվէք Թէմէլլէր իւզէրինէ վազ էթմէք իսթէյէնլէրէ նէ տէյէլլիմ : Պիր գաչ սարը մատէնլէրի պլրի պիրինէ գարըշտըրըպ փօթալա աթան վէ փօթատան ալթուն չըգմաընա պէքլէյէն գույսւմճույա նէ տէրիւ : Ամմա էմէք վէ Փէտաքեարըզ վէ սէլսավէթ երինէ պազըր գըյմէթինտէ պիլէ օլմայան իհմալ, խօտիէրէսթլիք վէ խասիպլի մէզճ էտիպլ միւսթագպէլտէ օնտան իլմ վէ մէտէնյէթ վէ հուրրլյէթ պէքլէյէն ճահլիլն համագաթընը քիմ Թարիֆ էատիլլի : Սալթ էրքէքլէր իշիւն օլան մէքթէպլէր պու հալտէ օլմաը մուճիպի Թէէսսիւֆ իքէն, գըլար մէքթէպլէրինն էրքէքլէրինքի գատար ֆէնա եախօտ տահա էտնա օլմաընըն սուի նէթիճէսի գըզլարըն ազլ ու վիւճուտլէրինն նազիքլմանէ վէ կէլէճէք զիւրրլյէթէ էտէճէքլէրի Թէէսիւրէ նիպպէթէն փէք տէհէթլի տիր : Գըզլարըն Թալլիմ ու Թէրպլյէսինէ պիր պէօյիւք

մանի տախի անլէրին Թալլիմ ու Թէրպլյէսի խուսուսուտա պազը եանկըզ զիւրմլէրին հալա ճարի օլմաը տըր : Հէր նէ գատար պու զիւրմլէրին Թէմէլլիք վէ մուզիրը օլտուզուճու պիլլի իսէք տէ, եալընը պիլմէք Փախտէ էթմէյալ իշպու պաթըլ զիւրմլէրին ըհֆ ու իգալէսինէ ճէհտ ու զայրէթ էթմէմիւզ տախի լազըմ տըր : Իմտի վաիք վէ մուալլիմլէրին պու խուսուտա տախի էհալիննն էՓքեարընը Թէնվիր էթմէյէ սայ ու հիմմէթ էյլէմէլէրինն ըհճա էտէրիւ, զիրա ումոււմէն էհալի արասընտա ճարի օլան պաթըլ զիւրմլէր գալգմայընճա պիր միլլէթտէ սահիհ Թէրագգի հասըլ օլմաալ : Մէգքիւր զիւրմլէրի պիրէր պիրէր Թատտտ էթմէյէ վազթըմը միւսատտէ էթմէյ, Փագաթ ճիւմլէսի շու պիր գաչ սէօզտէ միւնտէրիճ տիր տէր իսէք հագիգաթտան այրըմայըզ . ետնի գըզա օգոււմագ եազըմալ . գըզլարըն օգոււմագ էյրէնմէսի Փախտէսիլ օլտուգտան մատա մագարաթըլ տախի տիր, վէ զայրիհի : Պու միսիլլի սէօզլէրին պիւսպիւթիւն ետնկըզ օլտըզընը էվլէլէլ պէնտլէրի օգույանլար կէօլմիւլէր, վէ պու խուսուտա սաիրլէրին տէ էՓքեարընը Թէնվիր էթմէք իշիւն հիչ պիր Փուրսաթըլ էլտէն գաչըրմամալարընը սահապը համլյէթտէն ըհճա էտէրիւ : Գըզլարըն Թալլիմ ու Թէրպլյէսի իշիւն նէ տէրէճէ տիգգաթ վէ էմէք սարֆ օլուսա, հէման օլ տէրէճէ տիգգաթ ու էմէք անլէրէ էվ խտարէսինէ տաիր օլան շէյլէր Թալլիմ էթմէք իշիւն սարֆ օլոււմագ լազըմ իտլյինն պէյան էթմիլիւ : Մէսէլա, իլէրիտէ էվ սահիպի օլաճագլարը իշիւն հէր գըզըն էվինն Թէմիւք վէ Թէրթիպլի Թուլմագ, Թաամ

փիլիշրմէք, էսպաստ տիքմէք, չօճուգ պէօյիւթմէք,
 խասթալարա մուգայյետ օլմագ տախի էօյրէնմէսի
 մութլագա լազըմ աըր : Անճագ պուբատա շու կիւճ-
 լիւք վար աըր քի պու շէյէր թապիաթըյլէ մէք-
 թէպտէ էօյրէտիլէմէզ, վէ պազը վալիտէլը պիլէ
 պուճըրը էյի պիլմէզլէր : Իմտի էվլէրտէ կերէք
 վալիտէլըին վէ կերէք գըզլարըն պու շէյէրի կե-
 րէք թէճըրիւտէ իլէ վէ կերէք պաշգալարընտան թա-
 լիմ օլունմագլէ էօյրէնմէլըի իշիւն գլյատէ տիգ-
 դաթ էտիլմէի : Գըզլարըն պու խուսուսլարտա
 թալիմի իշիւն կերէք զըզ մէքթէպլըրինտէ կերէք
 էվլէրտէ օլուն, մախտուս մուալլիմէլէր թութուլ-
 մասընը թափսլյէ վէ իթար էտէրիլ : Պախուսուս
 նիշանը զըզլար պիլիւն ֆիքը ու վազըթլարընը
 թէլի էսփապ, դատիֆէ վէ ճանֆէս փալթօ վէ
 ֆիստան կլյնմէյէ վէ ալթուս վէ ինճու թագըն-
 մաղա վէրմէքտէն խէ էօյրէթմէյէ իթիխտա վէ
 լլյագաթը օլան թէճըրիւտէքեար պիլը գատընտան
 պիլմէսի քէնտիլէրէ լազըմ վէ ֆարզ օլան շէյէրի
 էօյրէնտէլը, տահա ագըլըլըգ էթմիլ օլուրլար :
 Գըզլար, սիլ պու աօսթանէ նասիհաթըմը իճրա
 էտին վէ պագըն քի ֆախտէսի վաքր մը, եօ՞գ մը :
 Գըզլարըն հէնուգ քիւշիւք իքէն էվլէնմէլէրի տա-
 խի թալիմ ու թէրպլյէլըրինէ պէօյիւք պիլը մանի
 տիր : Իլմ ու քիթապէթ, մուսիգա, րէսմ, էվ իտա-
 րէսի վէ սախրէ էօյրէնմէք իշիւն օն իքիտէն եիրմի
 եաշընատէք օլան միւտտէթ էն միւնասիպ վագըթ
 օլուպ, քէնտի գըզլարընըն իլմ ու մարիֆէթտէ
 թէրագդիսինէ խահիլիէր օլան փէտէր ու վալիտէ-
 լէր անլէրի թէզ էվլըրմէքտէն իճթինասպ էթմէլի

տիրլէր : Հէր հալտէ վալիտէյն էյէր գըզլարընըն
 կերէք ազլճա վէ կերէք վիւճուտճա սաղլամ վէ
 դուվլէթլի օլմասընը իաթէրլէր խտէ, եիրմի եախօտ
 ադալի օն սէքիզ եաշընա կիրմէյինճէ անլըրի էվէ-
 րիպ էվ դալիլէլըրինէ դարգ էթմէմէլի տիրլէր : Իշ-
 պու իֆատէմիլին սահիհ օլաըընա իլմի թէշըրի
 շէհատէթ էտիպ, քիւշիւք գըզլարըն թէզէվլիւճիւնին
 դարարը պիլը աաթ թ օլաըլընը թասալիգ էտէր :
 Մէգքիւր մուգլըրր աաթթին գալգմասը իշիւն եալը-
 նըզ պիլը չարէ պուլընուպ օ տա փէտէր ու վալի-
 տէլը էլլինտէ տիր, եանի հէր քէս արզ էյլէալյի-
 միլ խուսուսու թահթը թէֆէքքիւրէ ալըպ՝ մատ-
 տէնին էհէմիլյէթիւնէ կէօրէ հարէքէթ վէ թէէլիլի
 լազըմ կէլէն շէյտէ թաճիլ էթմէտէն իհթիրազ էյ-
 լէմէլի տիր :

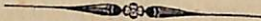
Գըզլարըն թալիմ ու թէրպլյէսինտէ պուբատա
 գլըր օլունմաղա շայան պիլը խաթա տահա վար
 խտէ տէ, թիւրքիտա վալիտէյնին վէ գըզլարըն պու
 խաթայա տիւշմէլըրինէ աղ մէյլ պուլընաըընտան
 պու պապտէ թաթվիլի քէլամա լիւզում կէօրմէյիլ :
 Պու խաթա վալիտէյն եախօտ մուալլիլէրին գըզլա-
 րըն պազընըն մախտուս պիլը խըզմէթէ, մէսէլա
 խօճալըղա թախսիս էտիպ պիլը գաշ սէնէ եախօտ
 միւտտէթի էօմրլէրինճէ օլ հալտէ գալմագ վէ թէ-
 շէվլիւճ էթմէմէք իշիւն անլէրտէն սէօլ ալմալարը
 աըր : Պէօյլէ էտէնլէր Ալլահա մագպուլ պիլը շէյ
 եախայօրլար աէյիւ գանսարագ էտէրլէր, ֆագաթ
 պու քէյֆլյէթ ֆիթապը մուգատտէսին թալիմա-
 թընա քիւլլյէն մուղայիր օլտուգտան մատա շոգ տա
 մագարրաթլը աըր : Ալլահ ինտլինտէ կերէք խօճանըն

վէ կերէք եվի օլան գարընըն խըզմէթի, էյէր Ալլահըն իզգէթի իչին օլուր իսէ, մագպուլ տըր, վէ էյէր Ալլահ իչին օլմագսա, իքիսինին խըզմէթի տէ նամագպուլ տըր: Ալլահըն նէգոտինտէ էվլինին պորճու պաշգա վէ էվի օլմայանըն պորճու պաշգա տէյիլ տիր, վէ Ալլահ իքիսինին տէ քէնտինէ խըզմէթ էթմէսինի թալէպ էտէր: Պու խուուսատա քիլսէնին կէջմիշ ասըլարտա տօզրու թարիգտէն սափտըզընը պէյան էթմէյի քեաֆի սայարագ բուհպանկէթ մէսէքինտէն ինթիրագ էթմէնին հէր վէճ իլէ էվա օլտըզընը խտաիա էտէրիզ: Պէլքի պիրի խթիհզա եօլընտա, « էյլէ իսէ դըզլարըմըզը գօր իլէ մի գօճայա վէրմէլլիզ » տէյէճէք տիր: Խաչը, վալիտէյն, սիզ գըզլարընըզըն թալիմ ու թէրպլէսինէ պագըն, անտէն սօնկրա Ալլահըն իրատէթինէ միւնթագիր օլուն: Գըզ թալիմի օլտուգտան սօնկրա քէնտինէ տիւշն հէր խըզմէթի իճրա էտէպլիր: Մէսէլա, պիր գըզ թալիմ ու թէրպլէ կէօրտիւքտէն վէ էվ խտարէսինէ տաիր կէնիշ մալուամթ քէսպ էյլէտիքտէն սօնկրա էվլէնմէմիշ իմիշ. տահա էյի. քէնտի հէմճինսինին թէրպլէսիլլէ մէշղուլ օլուր իսէ, քէսպ էյլէտիլի մալուամթ նաֆիլլէ օլմայըպ, պիլաքս անըն էնիլլէթլի վէ մուգթէտիր պիր մուալլիմէ օլմատընա պէօյիւք վէսիլլէ վէ մէտար օլուր: Իմտի ինսանըն թէրագգիսինէ մանի օլան պիլճիւմլէ միւշքիլաթըն քեամիլլէն գալգամայաճաղընը պիլմէմիզլէ պէրապէր պիլիմ տաիրէմիզտէ օլան մուգիրր ուսուլ վէ տաթլէրին տէֆինէ սապր ու թէհամմիւլ իլէ ճէհա ու զայրէթ էտէլիմ, վէ էօմրիւմիւզիւն իլք երիմի սէնէսինտէքի թալիմ ու թահսիլի քեաֆի սայ-

մայըպ տալիմա պաշ Խօճամըզա միւնթազիր օլարագ անտէն սահին թալիմ թալէպ էտէլիմ, թաքի նիհայէթ լայըգիլլէ թալիմ օլունմուշ, պէյագ էլպիսէ կիլմիշ վէ հէր էյի խասսիլլէթէ մալիք օլմուշ օլարագ սէմալաթտա պուլունան չօգ մէսքէնլէրին պիրինտէ սաքին օլմագըզա նալլ օլալիմ:

Ա. յնթապ

Մ. Կ. ՀՕՂԻՍԹԷՐ

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher due to the bleed-through effect.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

0

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0594578

